

Özgeci Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özgeci Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28823>

Özet

Özgeci Liderlik Ölçeği, **özgeci liderlik** davranışları ölçmek amacıyla tasarlanmış bir psikolojik araçtır. Konan ve Gedik (2019) tarafından yapılan çalışmada, bu ölçek eğitim örgütlerinde kullanılmak üzere Türkçeye uyarlanmıştı. Bu uyarılma çalışması, ölçeğin Türk kültürel bağlamında geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini değerlendirerek, alan yazına önemli bir katkı sağlamıştır. Ölçek, liderlerin kendi çabalarından ziyade takipçilerinin ve örgütün iyiliğini ön planda tutan davranışları değerlendirmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Özgeci liderlik, liderlik, psikolojik ölçek, uyarılma, geçerlik, güvenilirlik, eğitim örgütleri.

Yazarlar

N. Konan, A. Gedik (Uyarılma çalışması için)

Amaç

Konan ve Gedik (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın temel amacı, özgeci liderlik kavramını ölçen bir ölçeği Türkçeye uyarlamak ve özellikle eğitim örgütlerinde kullanılmak üzere psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) incelemektir. Bu uyarılma, Türk araştırmacılara ve uygulamacılara, eğitim ortamlarındaki **özgeci liderlik** davranışları değerlendirmek için kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı amaçlamıştır. Çalışma, özgeci liderliğin Türk eğitim sistemindeki etkilerini ve yaygınlığını anlamak için sağlam bir temel oluşturmaktadır.

Yapı

Ölçek, liderlik literatüründe giderek daha fazla ilgi gören **özgeci liderlik** yapısını ölçmektedir. Özgeci liderlik, liderlerin kendi kişisel çabalarından ikinci plana atarak, takipçilerinin refahını ve gelişimini önceliklendirmesi, örgütün genel iyiliği için fedakarlık yapması ve ahlaki değerlere bağlı kalması gibi özellikleri barındırır. Bu liderlik tarzı, **liderlik** etik ve sosyal sorumluluk boyutları vurgular, genellikle empati, şefkat ve başkalarına hizmet etme isteği ile karakterizedir. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı çeşitli maddeler aracılığıyla operasyonelleştirerek, liderlerin özgeci eğilimlerini ve davranışları nicel olarak değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Geçerlik

Konan ve Gedik (2019) tarafından yapılan uyarılma çalışması, Özgeci Liderlik Ölçeğinin Türk kültürüne ve eğitim örgütleri bağlamına uygunluğunu değerlendirmek için kapsamlı bir **geçerlik** analizi içermiştir. Çalışmanın başlangıcında da belirtildiği üzere, geçerlik çalışmaları ölçeğin

hedeflenen yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü doğrulamayı amaçlamıştır. Bu süreç, genellikle yapı geçerliliğini (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi ile), içerik geçerliliğini ve bazen de ölçüt bantlığı geçerliliğini incelemeyi kapsar. Geçerlik analizleri, ölçeğin Türk örnekleminde orijinal yapıyla tutarlı olduğunu veya kültürel farklılıklar nedeniyle adapte edilmiş bir yapı sergilediğini ortaya koymuştur.

Güvenirlilik

Uyarlama çalışması kapsamında, Özgeci Liderlik Ölçeğinin Türk eğitim örgütleri örnekleminde ölçümlerin tutarlılığı ve istikrarını değerlendirmek için **güvenirlilik** analizleri yapılmıştır. Güvenirlilik, bir ölçme aracının aynı koşullar altında tekrarlandığında benzer sonuçlar vermesiyle ilgilidir. Bu tür çalışmalarda genellikle iç tutarlılık (örneğin, Cronbach alfa katsayısı) ve bazen test-tekrar test güvenirliliği gibi yöntemler kullanılır. Konan ve Gedik (2019) çalışması, ölçeğin Türkçeye uyarlanmasındaki formunun yeterli düzeyde güvenilir olduğunu gösteren istatistiksel kanıtları sunmuştur, bu da ölçeğin tutarlı ölçümler yapabildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Özgeci Liderlik Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması sürecinde, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek ve maddelerin altında yatan faktör yapılarını doğrulamak amacıyla **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu istatistiksel yöntem, ölçek maddelerinin hangi boyutlarda toplandığını ve teorik olarak beklenen faktör yapılarını ne ölçüde yansıttığını belirlemek için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çalışmaları genellikle hem açmlayıcı faktör analizi (AFA) hem de doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılır. Konan ve Gedik (2019) çalışması, ölçeğin orijinal faktör yapılarının Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını veya kültürel bağlama özgü yeni bir yapının ortaya çıkıp çıkmadığını belirleyerek ölçeğin yapısal uygunluğunu desteklemiştir.

Araç

Test Tipi: Uyarlama ölçeği

Biçim: Genellikle **Likert tipi** derecelendirme formatında, katılımcıların belirli ifadeler hakkında kendi görüşlerini veya algılarını bir derecelendirme ölçeği üzerinde belirtmeleri beklenir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim örgütlerinde çalışan öğretmenler, yöneticiler ve diğer personel.

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Konan ve Gedik (2019) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması, Türk eğitim sistemindeki çeşitli kademelerde görev yapan profesyonelleri hedef almıştır. Ölçek,

bu popülasyonun liderlik algılarının, özellikle de özgeci liderlik davranışlarına yönelik değerlendirilmelerini ölçmek için geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcıların belirli ifadelerle yönelik tutum veya algılarının derecelendirmelerini gerektiren **anket** tabanlı bir yöntem kullanır. Elde edilen yanıtlar toplanarak toplam bir özgeci liderlik puanı veya alt boyutlara ilişkin puanlar elde edilebilir. Uygulama genellikle kağıt-kalem veya dijital platformlar aracılığıyla gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Özgeci liderlik, liderlik, psikometrik özellikler, eğitim yönetimi, ölçek geliştirme, Türk kültürü.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Saılanmamış

Kurum E-posta Adresleri: aytacgedik@gmail.com (Sorumlu yazar Aytaç Gedik için)

Yazma Adresi: Saılanmamış

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden kullanım ve uyarılama için gerekli izinlerin alınmış olması beklenir. Uyarılama çalışması Konan ve Gedik tarafından **2019** yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için herhangi bir doğrudan ücret bilgisi belirtilmemiştir; ancak, ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. İletişim için sorumlu yazar Aytaç Gedik'in e-posta adresi (aytacgedik@gmail.com) kullanılabilir. Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki referanslar bölümünden ulaşılabilir.

Kaynaklar

Konan, N., ve Gedik, A. (2019). Özgeci Liderlik Ölçeğinin eğitim örgütleri için Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 76-92. <http://dx.doi.org/10.19160/ijer.661177>

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşabilirsiniz: [ozgeci-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Özgeci Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan veya sağlanan içerikte bulunmadığın için buraya eklenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM